

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones prestantissimi viri Roberti de Latio: ordinis
Minoru[m] sacre theologie professoris: pontificis
Aquinatis**

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.ccccxiiij. vi. no.Maij.

D[omi]nica. iij. in. xl. in mane. de ira dei. Sermo. xxxviiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70607)

Dominica Oculi. Sermo XXXVIII

uare unitatē spūs i vinculo pacis: quā nobis largiat deus pcedēs hic grām: et in futuro gloriam. Amen.

Dominica Oculi i mare de ira dei: q̄ efficitur remediū esse potest ad inducēdum hoies ad penitentiā. Sermo. xxxviii.

Venit ira dei in

filios diffidentie. Doctores gētū verba sunt ista originaliter ad Ep̄. v. et in eplā presentis diuice.

Efficacissimū remediū arbitratus sum peccatoribus vt ad penitentiā redeāt ante illorū faciē pponere terribilitatē et honorē iracūdie dei. Nā vt Aug. ait iij. li. de doctrina xpiana. Plerosq̄ in credulos misericors dei patētia lōga peccare facit intrepidus: q̄ deū nō arbitrantur peccatorū suorū vltorē. Nos igitur huic periculo providere volētes in presenti sermone de ira dei erimus verba facturū. Et licz multis infectum gustum habētibus grauiā sint huiusce modi verba: tñ humilibus et deuotis vi debūtur animarū languētū medicina. Inquit em̄ Aug. xxij. q. iij. c. ipsa pietas. Molestū est medicus furētī frenetico: et pater indisciplinato filio. Tñ nō propterea neganda est infirmo medicina: nec a filio disciplina est auferenda. Ad hoc vocati sumus vt clamem? et arguamus et detestemur delicta: annūcie musq̄ tremēda iudicia dei. Per Elaiā enim. lviij. c. dñs ait: Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocē tuā: et annūcia pplo meo scelera eorū. Propterea vtar verbis Diero. ad Palmachiū et Oceanū dicētis: Adulari nō possum: nec fratrem meū decipiā: et me sermo percutiat Salomonis q̄ ait: Verba adulatorum mollia sunt et hec feriūt interiora ventris. Pro salute itaq̄ et correctiōe peccatorū de ira dei secure loquimur: de q̄ tria mysteria pncipalia erūt p̄teplāda.

- Primū d: contēptibilitas.
- Secundum terribilitas.
- Tertium p̄pinq̄itas.

Quod pleriq̄ contēnūt irā dei: vel q̄ cogitant deum nō esse: vel quia credunt ipsum non irasci: vel quia diu expectant illos deus.

Capitulum. i.

Rimū mysteriū p̄teplandū de ira dei d: contēptibilitas. In quo videre libet quare est q̄ multi audietes loq̄ de tremēda ira dei: illā non trēmēt: sed pot̄ vt experiētia docet ridēdo contēnūt. Et colligi possunt huius erroris tres principales rationes.

Prima d: stulte cogitationis.

Secunda false opinionis.

Tertia diuturne expectationis.

Prima rō quare a multis nō timet irā dei: d: stulte cogitationis: qm̄ stulte cogitant deū nō esse. **P**ro quibus querimus. Utrū possit aliq̄s cogitare nō esse deū? Et videtur q̄ nō: q̄ vt ait Ansel. Deus h̄m animi cōceptionē est: quo nihil meli? nihilq̄ maius excogitari p̄t. Sed maius est qd̄ nō p̄t cogitari nō esse q̄ qd̄ p̄t. Ergo cū deo nihil maius possit cogitari deus esse: ita est qd̄ nullo mō p̄t cogitari non esse. **S**ed cōtra arguitur per textū. Job. Damas. Dicit em̄ sic: Intantū p̄ualuit pernicioza malicia hoim: vt dicant nō esse deū. Et Tulli? li. i. de natura deorū ait: Quidā dixerūt totā de dijs imortalibus opinionē factā esse ab hoibus sapientibus reipublice causa: vt quos rō non posset eos ad officiū regium ducerent. **R**esponder dñs Boñ. dist. viij. primi li. q̄ cogitare cū assensu aliquid nō esse: p̄t puenire dupl̄. Aut ex defectu intelligētis: aut ex defectu intelligibilis. Defectus intelligētis est cecitas vel ignorātia ob quā: q̄ ignorat rē: cogitat ipam nō esse. **C**ōtingit aut̄ dupl̄citer esse cognitionē de aliquo ente: scz si est: et quid est. **I**ntellectus aut̄ noster deficit in cognitione diuine veritatis quantū ad cognitionē quid est: nō aut̄ quantū ad cognitionē si est. **E**t hoc ait Damas. **C**ognitio existēdi deum nobis naturaliter est inserta. **E**t Aug. de fide

Dominica Oculi.

ad Petrum. Nihil tantum nouit mens quam tu deum esse, et se. Et Hugo de sancto Aic. Sic deus ab initio cognitionem suam in homine temperauit ut sicut nunquam quod esset possit comprehendere ita nunquam quia esset possit ignorari. Quia ergo intellectus noster nunquam deficit in cognitione dei si est: id nec potest ignorare ipsum esse simpliciter. Quia deus deficit in cognitione quid est: ideo frequenter cogitat deum esse quod non est: sicut idolum vel creaturam: vel non esse quod est sicut deum iustum. **S**ecundo potest cogitari aliquid non esse per defectum a parte intelligibilis. Et huiusmodi defectus potest esse duplex. Aut defectus presentie: aut defectus euidentie. Defectus presentie: utpote quod non semper: non ubique: non ubique totaliter quod non semper est: sed aliquando est: aliquando non: aliquando deus potest cogitari non esse. Sicut de eo quod non est ubique: quia eadem ratione qua potest cogitari non esse hic: potest cogitari non esse alibi. Similiter etiam de eo quod in parte adest in parte abest. Deus autem est totus: ubique: et semper: ideo non potest cogitari non esse. Hanc rationem assignat Anselmus in libro contra insipientem. Non solum propter defectum presentie potest aliquid cogitari non esse: sed et propter defectum euidentie quod non est euidentis in se et in probando. Sed deum esse est veritas euidentis in se et in probando in se: quia est quo nihil maius excogitari potest. In probando deo quia et ductu rationis hoc probatur philosophi: ergo non potest cogitari nisi insipienter et stulte quod non sit deus. Unde David in psalmo. xix. ait: Dixit insipientis in corde suo non est deus. Stultus ergo est qui cogitat vel dicit: non est deus quem confitetur intellectus rationis naturale lumen. Unde Bernardus in libro de diligendo deum. Inexcusabilis est omnino infidelis si non diligit deum toto corde. Clamat nepe intus eius innata iusticia: quod ex se toto illi diligere debet: cui se totum debere non ignorat. hec ille. Clamat deum esse omnia creata natura angeli homines celum et terra et omnia que in eis sunt,

Et Augustinus in libro de utilitate credendi ait: Non enim frustra intruere oportet et inordiniter ordinem celi: pulchritudinem siderum: vicissitudines temporum: in quorum ratione non curiositas est exercenda: sed gradus ad eterna faciendos. Et Job. m. Interroga iumenta et docebunt te: et volatilia celi: et indicabunt tibi. Loquere terre et respondebit tibi: et narrabit pisces maris. Quis ignorat quod omnia hec mandata domini fecerit: admirabilis certe in tanta rerum varietate ordo reperitur. Est quidem ordo spiritualis siue localis: quod quilibet creatura tenet suum locum secundum suam dignitatem. Nam terra et terrena sicut pilorum in imis locata sunt. Aquarum dignior: et preeminet. Aer ut perfectior: superior: est. Et ignis ira actiuus et calidus a nobis elongatur super alia elementa situatus. Celi incorruptibiles: sicut luna et stelle lucetes in spheris suis altissime collate sunt. Et celum empyreum nobilissimum ubi gaudent sancti cum christo supremum omnium est. Subsequitur et alius ordo qui tempus potest dici: Ordinatissime enim sol facit cursus suum per signa zodiaci infra annum iterum. Et sic transeunt tempora veris: estatis: autumnus: et hyemis cum effectibus suis. Transcunt et dies naturales eadem temporum mensura ad motum pennis mobilis completum: et ea que in hyeme mortua videbantur in vere reuiuiscunt: et in estate fructificant. Predicat insuper deum esse sacra scriptura tam veteris quam noui testamenti: et omnia scriptura et prophetarum et poetarum omnium gentium. O qualis dementia illorum: ergo qui tante veritati acquiescere nolunt. Tales utique sunt que dei iracundiam non formidant. **S**ecunda ratio quare a multis non timetur ira dei: dicitur false opinio. Nam cum multi negare non possunt esse deum: opinantur tamen false quod in illo ira cadere non potest. Dicunt namque deum esse clementissimum: iram deo clementie dei fore contrariam: id nec in deo cadere posse. Pro quibus dicit Lactantius in principio libri de ira dei. Ad ducere sepe donate plurimos id existimare quod nonnulli prophetarum putauerunt non irasci

deū: qm̄ beneficia sit triformo natura
 diuina: nec cuiq̄ nocere prestantissime
 atq̄ optime p̄gruat potestati. Arguūt
 ⁊ secūdo modo tales: qz nulla passio ca-
 dit in deo: sed ira dei est passio quedaz:
 ergo nō cadit in deo. Tertio p̄firmāt
 errorem suū: quia omne peccatum a deo
 est remouendū: sed ira est vñ ex septē
 vitijs capitalibus: ergo est a deo remo-
 uēda. Verū tamē p̄tra sic tenēres sunt
 auctoritates ⁊ dicta siue scripture sacre
 siue gentiliū moralium p̄hor. Vñ Ero.
 xv. In multitudine glorie tue deposui
 sti oēs aduersarios n̄ros. Misisti iram
 tuā que deuorauit eos. Et xxij. c. moy-
 ses. ad deū orans ait: Quiescat ira tua
 ⁊ esto placabilis super neq̄cia ppli tui.
 Et. iij. Reg. xij. Magna ira dñi succē-
 sa est p̄tra nos. Et Deut. xj. Iratus dñs
 clausit celū ⁊ pluuie nō descendūt. Et. ij.
 Paral. xj. d̄: de filiis israel: Qz hūilia-
 ti sūt auersa est ab eis ira dñi. Et xxij.
 c. Facta est ira dñi p̄tra iudā ⁊ hierusa-
 lē. Et Job. ix. Deus cui⁹ ire resistere ne-
 mo p̄t. Et Dauid in ps. ij. Apprehēdis
 re disciplinam nequando irascatur do-
 minus: et pereatis de via iusta. Et ps.
 vj. Domine ne in furore tuo arguas me:
 neq̄ i ira tua corripas me. Et ps. xvij.
 Fundamēta montiū cōturbata sunt ⁊
 cōmota sunt: qm̄ iratus est eis. Et ps.
 lxxvij. Ira dei ascendit in israel. Et ps.
 lxxvij. Effunde irā tuam in gentes que
 re nō nouerunt. Et ps. lxxix. Quis no-
 uit potestatem ire tue: et pre timore tuo
 iram tuā dinumerare? Et Eccl. v. Ne
 dicas corā angelo nō est p̄uidencia: ne
 forte iratus dñs dissipet cuncta opera
 tua. Et Esaie. v. Iratus est furor dñi in
 pplm̄ suū. Et Diere. iij. Plāgite ⁊ plu-
 late: qz non est auersa ira furoris dñi a
 vobis. Et Treñ. iij. Cōpleuit dñs furo-
 rem suū: ⁊ effudit irā indignationis sue.
 Et Osee. v. Effundā q̄si aquā irā meā.
 Et Naū. j. Alascēs dñs in hostes suos
 ⁊ irascens ipe inimicis suis. Et Rom.
 j. Reuelatur ira dei de celo. Et Rom.
 iij. Nunquid iniqu⁹ est deus qui infert

iram. Et. j. Thessal. ij. Peruenit ira dei
 super illos vsq̄ in finem. Et Apoc. xv.
 Consummata est ira dei. Et. xvj. c. Aus-
 dini vocē magnā de templo dicētē ses-
 prem angelis: Ite et effundite septem
 phialas ire dei in terrā. Et Valerij ma-
 rimum lib. j. Lento em̄ gradu ad vindic-
 tam sui diuina p̄cedit ira: tarditateq̄
 supplicij grauitate cōpensat. Et Qui-
 dius de arte amandi. Scleritur iratus
 voce rogante deus. Et Aug. xvij. de ci-
 ui. dei. c. xij. Apollini delphico iſtituti
 sunt ludi musici: vt placeret ira ei⁹ qua
 putabāt afflictas esse sterilitate grece
 regiones: qz nō defenderunt templum
 eius: quod rex Danaus cū easdē terras
 bello inuasisset incēdit. Et in p̄mo lib.
 vbi. s. c. iij. dicit de iunone q̄ apud gen-
 tiles colebatur pro dea. Apud Vergil.
 nepe iuno inducitur infesta troianis:
 Eolo ventoz regi aduersus eos iritan-
 do dicere: Hēs inimica mihi tyrbenū
 nauigat equoz. Illū in italiā portans
 victozq̄ penates. Nec ille. Et idē Ver-
 gilius cōmemorat in p̄ncipio p̄mi lib.
 Eneidos ob irā iunonis enē p̄fugum
 fuisse cū reliqs troianis dicens: Arma
 virūq̄ cano troie q̄ p̄m̄ ab oris. Ita-
 liā fato p̄fugus laminaq̄ venit Litto-
 ra: multū ille ⁊ terris iactatus et alto.
 Vñ super seue memorē iunonis ob irā.
 Et Valerius maxim⁹ li. j. rubrica de
 neglecta religioe: multa narrat de iras-
 tis dijs. Nos vō talia exēpla nō induci-
 mus vt errores gentiliū cōprobemus:
 sed tñ vt ostendamus q̄ etiā vñ illos
 ira ponēda sit in deo. Pro solutione
 itaq̄ obiectoz tria sunt notanda. Pri-
 mū vñ Bon. i. in. sen. di. xxij. ⁊ Rich.
 in. iij. di. xvj. ⁊ Tho. s. parte. di. xij. q̄
 quicūq̄ d̄: aliquid de eo quod in nobis
 denotat passionē: de deo dicit vñ effe-
 ctum: et non vñ passionis defectum.
 Odium ergo amor ira et similia que in
 nobis sunt passionēs in deo dicuntur
 vñ effectum quoad nos: vt tunc dica-
 tur odire cum effectum odij nobis ex-
 hibet: tunc irasci cum effectū ire nobis

Dominica Oculi.

ostēdit. Ipse autē deus stabilis manēs sine passione aliqua dat cuncta moueri. **¶** Scdm notandū qd nō oīa que fm nomen sonāt virtutē: dicūt virtutes in re: nec oīa que fm nomē sonāt vitiiū: dicūt illud in re. Propterea inqt Juuenalis satyra. xiiij. Fallit em vitiiū specie virtutis et vmbra. Et Seneca ad Lucillū. Vitia in nobis sub virtutū nose repunt. et Greg. xli. di. c. sepe vitia. ait: Sepe vitia se ingerūt et virtutes se esse mentiūtur: vt tenacitas: parsimonia: effusio: largitas: crudelitas: zelus iusticie: remissio pietas velit videri. Iō nō omne qd dicitur ira: vitiiū est aut peccatū. **¶** Tertiu notā dū fm Bon. in. iij. dist. xv. qd triplex est ira. Quedā est preter rōnis imperiū pimus. s. iracūdie motus. Scda ira est cōtra rōnis imperiū qm qd cōcitatus in irā passioni rationē subijcit sequiturqz inordinate impetus ire. Tertia est ira qd est fm rōnis imperiū: qm quis irascitur fm qd merito irasci debet. Sic merito irascunt patres filijs impijs: et prout erigit illoꝝ malicia ordinate corrigunt eos. Sic irascunt prelati et dñi quilibet subditis inobediētibus. Sic iratus est xps qm erexit oēs vendentes et emētes de tēplo. Dicimus ergo qd deus qui est clemētissimus sine sui mutatione: sine passione: sine peccato: sua erigēte iusticia irascitur sepe peccatores obstinatos in ira cōculans: qm eis effectus ire deus monstrat. Hi sunt guerre: pestilētie: tēpestates: grandines: sterilitates terre: famēs: terremotus: terrores de celo: et signa magna. O presumptuosi peccatores audiuistis iā qd falsa est opinio vestra. Dicebatis em qd non irascitur deus. Et ecce tot preconia scripturarū clamāt iram dei ab omnibus esse timendam. **¶** Tertia ratio quare a multis nō timetur ira dei: dicitur diuturne expectationis: Cōsuevit equidē deus ppter lōganimitatem suam sufferre peccatores iniquos per tempora longa: vt sic per dulcedinē ei attrahātur ad penitentiā. Sed inde multi sumūt audaciā et deteriores facti

iram dei nō existimāt. Veruntamen vt ait Hieronymus in expositione. Dicitur quāto maior est numerus tēporū quibus obliuiscimur deum: tāto maior est pena peccati qd nec lōgitudine temporū potuerit edomari.

¶ Qd terribilis est ira dei eo qd semit in paruulos et in iustos: atqz orōnes supplicantiū spernit et abominos. Cap.

Secundū mysterium contemplandū de ira dei dicitur terribilitas. Cōsiderandū nāqz est qd cū irascitur deus et p uocatur etiam ad temporaliter flagellādum homines sibi rebelles: seuerus est et terribilis valde maxime propter tria.

Primo ppter paruuloꝝ punitionē. Secdo ppter iustoz afflictionē.

Tertio ppter orationū detestationē. **¶** Primo deus iratus est terribilis propter paruuloꝝ punitionē. Punit nāqz paruulos pueros et innocētes propter peccata parentū. Perierūt nēpe et suffocati sunt in diluuiū oēs infantes et paruuli quotquot reperiebātur in mundo. Adusti sunt in sodomitis incendio cōremati oēs qd erant in vteris matrū et qui sugebāt vbera. Et tñ sep̄ veratur mundus aut fame aut pestilētia aut qualibet alia aduersitate: que non nisi ppter peccata veniūt: paruuli qui ea nō commiserunt puniūtur p illis. O formidabilis dei iusticia: o tremēda dei iracūdia: cur eos qui te non leserūt exterminas paruulos cur tā acriter punis: et respondebit tibi protinus qd propter peccata parentū. Sed hic outur dubium: verus filij ppter peccata parentū puniri possunt: Et videtur qd nō. Nā per Ezechie. xviij. deus dixit. Filius nō portabit iniquitatē patris: et pater nō portabit iniquitatē filij. Iusticia iusti super eū erit: et impietas impij erit super eum. et c. de his que fiūt a maio. par. ca. c. quefiūt. in glo. dicitur: Peccata suos debent tenere autores. Et idem. C. de penit. l. san. cimus. et C. ne vxor pro marito. l. ob ma

ritorum. r. xj. q. iij. c. illud. r. ex de sen. ex
com. lib. vi. c. romana. §. vlti. r. lvi. dist.
c. satis. r. Augu. ait. f. q. iij. c. nullius.
Nullius crimē maculat nescientem. Ad
hoc facit ibidē. c. placuit. r. c. indei. Sed
contra arguitur q: Exod. xx. deus dixit:
Ego sum dñs deus tuus: fortis: zelotes
vistras iniquitatē patrū in filijs in tertiā
r quartā generationē eorū qui oderunt
me. Ad idem facit. c. vergentis. ex de he
reicis. r. idē habet ex de filijs presby.
non ordi. c. f. c. ad presentia. c. presentiu.
c. conquerente. r. c. quonia. r. f. q. iij. c.
ecclesia. §. item dicitur. Layn peccante
chanaā filius eius maledicitur. Respō
det sancti Bofi. di. xxvij. ij. libri. q. du
plex est punitiō: vna eterna: alia tempo
ralis. Filij nō puniunt pro peccato pa
rentum pena eterna. Unde Anselmus
de cōceptu s̄ginali dicit: q. paruuli nō
dānantur pro culpa ade tm: sed p pro
pria culpa quā habēt: licet nō habeāt eā
agēdo sed cōtrahendo. Pununtur tm fi
lij p peccato parentū pena tēporali: eo
q. filij sunt aliquid patris. Et hoc pa
tet per sanctā scripturā in plurib⁹ exem
plis. Jō dicit Grego. f. q. iij. c. ecclesia.
§. paruulos. Paruulos s̄odomitarū nō
excusauit ignorātia: qn p paterno sce
lere celesti igne cōsumeretur. Sed hoc
igne pena illis diminuta est quib⁹ suc
cessio paterni sceleris est adēpra. Paris
ter etiam demonstratū est pro peccatis
parētum paruulos aliquādo corporali
ter flagellari. J. Secūdo deus iratus est
terribilis propter iustorum afflictionē.
Affligit etias et sepe bonos cum malis.
Sed dubitatur hic vtrum possit esse in
aliquo pena sine culpa: Et videt q. non
q. Hieronym⁹ ait: Quicquid patimur
peccata nostra meruerunt. r. Gregorius
dicit in collecta. Nulla eis nocebit ad
uersitas si nulla dominetur iniquitas.
Sed contra est illud Job. xvij. c. Non
peccaui et in amaritudinibus moratur
oculus meus. r. Johan. ix. Quis peccat
uit: hic aut parentes eius vt cecus na
scretur: Et respōdit x̄ps. Necq. hic pec

cavit neq. parētes eius. Et exponit Au
gustinus q. hoc nō dicitur: q. nō peccat
uerit: sed q. cecitas nō erat pena pecca
ri. Preterea pro peccato originali non
meretur quis nisi semel mori: sed la
zarus non tm̄ fuit mortuus semel: sed
bis: ergo videt q. aut moris prima aut
secūda fuerit ei absq. merito peccati in
flicta. Item x̄ps nullum habuit pecca
tum: r. tm̄ in eo fuit pena. Respōdet Bo
na. dist. xxvij. ij. libri. q. malum pene du
pliciter potest ordinari. Uno modo ad
malum culpe qd̄ puniēdo ordinat. Alio
modo in comparatione ad bonum: qd̄
deus elicit ex illa pena. Si ergo aliqua
pena infligatur cuius ordinatio princi
paliter cōsistit in comparatione ad ma
lum culpe puniēdum necesse est aliquā
culpam precessisse: nec tm̄ precessisse: sed
etiam aliquo modo communicari in se
parabiliter. Pena enim aut est directe
ordinata ad puniēdum: aut est ordina
ta principaliter ad malum ercludendū.
Primo modo est pena infernalis. Ses
cundo modo est pena purgatoria. Pri
mo modo pena requirit presentiam cul
pe s̄m deformitatem r. maculam. Secū
do modo requirit presentiam s̄m
reatum et sequelā. Si autem pena infli
gatur principaliter propter ordinē quē
habet ad bonū qd̄ inde elicitur. Aut er
go propter bonū propriū: aut propter
alienum. Si ppter bonum propriū: sic
requirit q. in subiecto illo aliquādo fue
rit culpa et q. possit esse de futuro. Si
autem propter bonū alienum sic sufficit
pene vt fuerit culpa in alio q. in eo qui
punitur: in eo videlz pro quo pena illa
sustinet: per quē modū fuit in x̄po: cui
ius moris r. passio ordinata erat ad redi
mendū genus humanū et liberandū
et reparandū a lapsu in quem ceciderat
ex peccato primi parētis. Et sic patet q.
ois pena aliquo modo respicit culpam.
Sed quedā vt presentē in se: vt pote pe
na infernalis. Quedā vt preteritā in se:
sed presentē in reatu r. sequela sicut pe
na purgatoria. Quedā s̄o solū vt preter

Dominica Oculi.

ritam: et hoc in eo q̄ punif. Et sic est ois
pena iustoz excepto xpo. Quedā hō res
spicit culpā nō in se: sed in alio: sicut in
xpo. Pōt etiā pena ordinari ad bonum
q̄ inde elicitur. Et sic pōt esse in aliquo
sine culpa talis pene meritoria: q̄ illud
malū pene recōpensat per maius bonū
q̄ inde elicitur: sicut patet in ceco nato
in Job: in Lazaro: in Tobia: et in quoli
bet viro iusto. hec Boñ. Alex. autē in. iij.
summe allegādo Jobannē damascenū
dicit: Lōcedit de iustā incidere in cala
mitates ppter multas cās. Prima est:
vt eā que in ipso latet virtutē alijs ma
nifestā faciat: vt Job. f. Secūda est vt nō
ex recta cōsciētia cadat p̄ superbiam. vt
in Paulo. ij. Cor. xij. Tertia vt alijs eru
diantur: vt in lazaro et diuute Luce. xvj.
Quarto ppter gloriā dei: vt in ceco na
to Job. ix. Quinta ppter zelū alterius
sive imitationē: vt gloria ei⁹ qui passus
est magnificata in pugna alijs passio
fiat spes future vite vt in martyrib⁹. ad
Heb. xj. Propterea dicit Aug. li. f. de ci
ui. dei. c. vij. Nec cū ita sint q̄cūq; boni
et mali pariter afflictī sunt nō ideo ipsi
distincti nō sunt: q̄ distinctū nō est q̄
vtriq; perpassi sunt. Manet etiā dissimi
litudo passoz etiaz in similitudine passio
nū. Et licz sub eodē tormento nō est idē
virtus et vitiiū. Nam sicut sub vno igne
aurū rutilat et palea fumat: et sub eadez
tritura stipule cōminuuntur frumenta
purgātur ne ideo cū oleo amurca cōfun
ditur: q̄ eodē p̄liū pōdere exprimitur:
vna eadēq; vis irruens bonos probat:
purificat: eliquat: malos dānat: vastat:
et exterminat. Eū i eadē afflictioe mali
deū detestantur atq; blasphemant: bo
ni autē precantur et laudant. ¶ Tertio
deus iratus est terribilis: eo q̄ q̄ post
diuturnā expectationē puocat ad ira
cūdiam nō eraudit obstinatorem voces
peccatorum prout plene diximus in ser
mone de impedimētis orationis.
¶ Cognoscitur ira dei propinqua: tū
cum peccata sunt consummata: tum cū
peccatores sunt obstinati: tum cum illā

pipohere et amici dei pronunciant et cō
minantur. Capm. m.

Ertiū mysteriū contemplan
dum de ira dei dicitur pp̄
quitas. Quis em̄ nesciamus
certitudinaliter q̄n pp̄inqua
sit ira dei ad flagellandum peccatores:
possumus tamen id cognoscere ex conte
ctura signorum. Sunt autē de hoc tria
p̄ncipalia signa.

Primū peccatoz cōsummatio.
Secūdo populoz obstinatio.
Tertiū prophetarū annūciatio.
¶ Primū signū ad cognoscēdū seu timē
dum ne propinqua sit ira dei est peccat
toz cōsummatio. Quā cōsummata sunt
peccā et impleta est mēsurā. Possunt autē
notari septē signa cōsummationis pec
catoz: quibus signis adimpletis nihil
aliud nobis expectādū et timendū est q̄
ira: vindicta flagellum: et vltio diuina.
Primum est horribilitas peccatoz: mul
toz. Secūdo multitudo peccantiū. Tertiū
impunitas manifestoz scelerum.
Quartū aiaduersio in pctis. Quintum
affectio ad scelerā. Sextū studiū peccā
di. Septimū lōga perseuerātia in pecca
tis. De cōditiones explicātur. Secūdo. vj.
Prima cōditio seu primū signum: q̄ in
mūdo tēpore diluuij erant magna pec
cata et horrēda nimis. Propterea dicitur
ne. vj. Vidēs autē de? q̄ multa malicia.
¶ Verbū manifeste ostēdit horribilitatē
et turpitudinē multoz peccatoz.
Secūdo cōiter hoīes talia perpetrabant:
propterea subditur hominū. Tertio im
super pctā illa inuerecūde et impune fier
bāt: ideo subiūctū est: esset in terrā idē
manifesta erat et impunita. Quarto sic
bāt peccata tota mentis aiaduersione:
ideo addit: et cūcta cogitatio. f. non par
tim non diuifim sed in malis integra et
cōiūcta. Quinto fiebāt tota cordis affec
tione: id subditur cordis. Sexto perpa
trabātur toto studio. id subditur in tanta
esse ad malū. Septimo fiebant perseue
rāter: p̄pterea addit om̄i tēpore. Timēo
satis ne hec signa verificētur in nobis.

Tempore nāq̄ isto nefandissima scelera
 cōmitti solēt: nec a paucis: sed a multis
 neq̄ puniūtur aut corriguntur: q̄si illi
 ad quos spectat corrigere v̄l punire des-
 teriores sunt alijs. Et nō est veritas: nō
 iusticia: neq̄ rectitudo in filijs hoīm.
 Sūt peccata cū animaduersione mētis:
 cū om̄i affectōe: studio ac perseverātia.
 O fatui populi cur nō timetis? Cur nō
 expauescatis? Cur ad p̄niam redire ne-
 gligitis? Audite p̄. vii. dicētē: Nisi con-
 uersi fueritis gladiū suū vibrauit: arcū
 suū tetēdit et parauit illum. ¶ Scdm̄ si-
 gnū p̄pinq̄uitatis ire dei d̄i populo:
 rā obstinatio. Quicunq̄ populi p̄cōres
 obstinātur et obdurātur in corde: nō mo-
 ti b̄nificijs dei: nō cōminationibus: non
 p̄dicationib̄: nō signis: nō deniq̄ v̄llo
 alio modo signū forte est q̄ p̄pe est eis
 flagellū dei. Est de hoc exēplū obstina-
 tissimi populi iudeoz quē deus deleuit
 p̄pter obstinationē suā. Nā post multa
 mala a iudeis perpetrata x̄ps viuēs in
 carne in medio ipsorum vocauit eos: ad
 p̄niam vita miraculis et doctrina. Ip̄si
 nō noluerūt audire ip̄m. In d̄nica autē
 oliuarū cū introisset hierosolymā: vt d̄
 Luc. xix. Videns ciuitatē fleuit sup̄ illā
 dicēs: O ciuitas ampla: o ciuitas regia
 o ciuitas digna plena populo affluens
 diuitijs et abundans peccatis. Venient
 dies in te: et circūdabunt te inimici tui
 vallo et circūdabūt te: et coangustabunt
 te v̄ndiq̄: et in terram prosternent te: et
 filios tuos qui in te sunt: et non derelin-
 quēt in te lapidē super lapidē: eo q̄ nō
 cognoueris tēpus visitatiōis tue. Pro-
 p̄terea dicit D̄ero. in q̄stionib̄ ad hel-
 bidā. Intantū autē hierusalem amauit
 d̄ns vt feret eā et plāgeret: et pendēs in
 cruce loqueret. Luc. xxi. Pater dimit-
 te eis: nō em̄ sciunt qd̄ faciunt. Itaq̄
 impetrauit qd̄ petierat: et datum est eis
 tēpus penitētie vsq̄ ad quadragesimū
 scdm̄ annū. Post qd̄ perseverātibus in
 blasphemā: egressi sunt duo visi de fili-
 his romanoz. Hespasianus et Titus et

eos interfecerūt atq̄ lacerauerūt. hec il-
 le. Die autē qua crucifixus est iesus dei
 fili: conuersus ad mulieres q̄ plāgebāt
 et lamēbātur eū. dixit: Luc. xxii. Filie
 hierl̄ nolite flere sup̄ me: s̄ sup̄ vos ip̄as
 flere: et sup̄ filios v̄ros: qm̄ veniēt dies
 in q̄bus dicent: Beate steriles et v̄tres
 qui nō genuerūt: et v̄bra que nō lacta-
 uerūt. O saxeā: o lapideā: o adamārina
 iudeoz corda. Nec v̄bis x̄pi crediderūt:
 nec susceperūt testimoniū apostolor̄: q̄
 magna v̄tute predicabāt resurrectiones
 magistri sui: sed indies crudeliores fa-
 cti: persequebant ecclesiā: lapidauerunt
 Stephanū: interfecerūt Jacobū iustū:
 et Paulo cōuerso miraculose: ac ceteris
 predicātib̄ x̄pm̄ imp̄ssime resisterunt.
 Voluit t̄n̄ de⁹ anteq̄ irā suā inferret in
 eos terrib̄ et signis: celi illos ad peni-
 tētiā vocare. Et vt meminit Iosephus
 in libris de bello iudaico. et Eusebius in
 historia ecclesiastica. et Polierat⁹ in lib.
 de nugis curialiū. Stella quedam sub
 forma gladij stare visa est: quasi immi-
 nēs desup̄ ciuitati. Cometes exitialib̄
 flāmis per totū annū visus est ardere.
 Luna eclip̄sim p̄ duo decim noctes pas-
 sa est cōtinuas. Eū die festi plurimi cō-
 uenissent octaua die m̄sis apulis nos-
 ctis t̄pe hora nona tantus fulgor lumis
 nis aram tēplumq̄ circūdedit: vt dies
 clarissimus videretur: mansitq̄ spacio
 hore dimidie. Hoc quidem ignaris pro-
 sperum visum est: sed probos peritosq̄
 doctores portētum exitialē non latuit.
 Janua tēpli que erat ad orientem cum
 esset ere solido induta tāti ponderis q̄
 vir a viginti viris summo conatu impel-
 lentibus clauderetur repente hora nos-
 ctis sexta per seipsas aperta est q̄q̄ fer-
 reis vectib̄ teneretur. Die vigesimapr̄-
 ma Alaij p̄pe occasum solis visi sunt
 currus et quadrige in oēm regionē per
 aerē ferri: et armatoz cohortes nubib̄
 commisceri. In nocte pentecostes sacer-
 dotes ingressi templum ad diuina officia
 celebranda: p̄mo senserunt quosdā

streptus: et paulo post audierunt voces clamantes: Discedamus ab his sedibus. Ante quartum annum belli in die festi tabernaculorum: quidam rusticus et plebes iesus nomine: filius Ananie repete clamare cepit. Vox ab oriente: vox ab occidente: vox a quattuor ventis: vox super hierosolimam et templum: vox super sponfos et sponsas: vox super uniuersum populum. Sicque indefinenter die ac nocte clamabat per vicos et plateas discurrendo: et flagellatus ac percussus etiam ante iudicem flagris usque ad ossa laceratus: ut taceret ipse quolibet die cum euulso semper illud replicabat addens. Ehe hierosolymis. Ehe masculis et femellis. Nec unquam in tot perdigis atque signis ille dure ceruicis populi errores suos corrigere voluit. Ob quam obstinationem altissimus deus in illos iram suam effudit. O quis explicet sine singultibus. Quis audiat sine lachrymis. Quis possideret sine timore ciuitatis hierosolymitanam excidit et desolationem. Refert namque Iosephus in. vi. lib. de bello iudaico: per Titum et Vespasianum cum exercitu validissimo a romanis missi in die solenni pasche: quoniam etiam ex circumiacentibus locis innumerabilis populus inerat: hierosolimam ciuitatem obsederunt feceruntque in circuitu vallum munitissimum: ita ut nullus ciuitatem eriens illud pertransire posset. Ob quam causam in breui ciuitatis fame cepit vigeri: tantumque inualuit: penuria rerum quod propter famem hec que referat dicit Iosephus fuisse mala secuta. Primo quod predones per ciuitatem discurrentes vi intrabant domos et rapiebant si quid ibi inuenissent comestabile. Secundo quod filij ex ore parentum et eorum violenter stricto gutture masticatum cibum extraherent: velut rabidi comederant. Tertio quod etiam fimum bouum aliaque vilissima sumperunt in cibum. Quarto quod multi contendebant erigere herbas colligerent et capiebantur a romanis: et tantus numerus fuit captiuorum: ut tute custodiri non possent: quapropter statum fuit: ut euulsis eorum oculis aut

amputatis illorum manibus compellerent sic ad ciuitatem redire. Quinto quod captiuos diuites ne iocalia sua pueniret ad manus romanorum: quos verisimiliter credebat ciuitatem debellaturos illa deperglutuerunt. Luitus rei fama cum deuenisset ad aures romanorum commouit eos ut existimarent captiuos iudeos quos tenebant gemas in ventre adhuc retinere. Quare una nocte duorum milium pariter facta sunt viscera. Sexto quod multi foetimosi iuuenes in via: in plateis publicis: in propriis domibus fame afflicti inuisitanti morte cadebant. Septimo quod inuente sunt mulieres que filios proprios comederunt. Unde refert Iosephus de quadam: quod cum non haberet ad comedendum: lactante filium in manibus tenens dixit: Infelicitas mulieris: infelicitas filii: in bello: in fame: in direptione: cui te referuabo. Veni ergo nunc. O mihi nate esto: tuis matris predonibus furor: seculus tribula. Et his dictis filium ingulauit et corripit: et dimidium comedens: partem alteram occultauit. Et ecce confestim predones odorem carnis cocte sentientes in domum irruunt: et nisi carnem prodant mortem minatur. Tunc illa detegens infantis membra. Ecce inquit vobis partem optimam referuauit. At illos tantus horrore inualuit: quod nec loqui potuerunt. Et illa meus est inquit hic filius: meus est peccatum: securi edite: quod prior ego comedi quem genui. Illi vero tremetes et territi discesserunt. O quot erant in ciuitate illa amara spectacula: ubi videbant quotidie tot morientes. O quot infantes et pueri extentes manus ad vbera matrum et panem petentes ad pedes illarum mortui deficebant. O quot erant ibi febriles voces: quot lamenta: quot singultus: quot gemitus et suspiria. Clauserat eis deus et struxerat ventem matris sue. Eadem post bitumini capta fuit ciuitas et in predam data: et ut Iosephus refert: decies cetera milia iudeorum fame et gladio perierunt: et nouem milia vedita fuerunt. O si possem in tale

ascendere speculā: de qua omnē itāliam
 cernerē: oēsq; meā vocē possent audire
 pfecto clamare. O itālia plāge: o itālia
 timē: o itālia caue ne ppter obstinatio-
 nem tuā in te deserviat ira dei. Vocavit
 ipse se multis annis: dotavit amplis be-
 neficijs. Misit ad te predicatorēs suos.
 Terruit te signis et prodigijs. Sensisti
 terremotus: pestilētiās: et tēporū sterile
 conditionem. Cōminatus est tibi deus:
 Sic certe hoc fecit vt te induceret ad
 penitētiā. Et tu indies durior efficiaris
 in peccatis: malicia perseverādo. Fiunt iā
 vbiq; vsure publicę. Oīa fedata sunt
 spurcissimis vitijs carnis et ignominios
 se sodomie. Supbia pōparū iā occupā-
 vit oēs ciuitates et terras. Blasphemie
 dei: periuria: mēdaciā: iniusticie: violen-
 tie: oppressiones pauperū: et similia sus-
 perabūdāt. O itālia decora: regio diuini
 tjs plena. Noli contēnere deū: noli ex-
 acerbare maiestātē ei⁹. **¶** Tertiu signuz
 ppinquitatis ire dei dicit ppbetarum
 annūciatio. Cognoscim⁹ ppinquas dei
 irā qñ p ppbetas suos de illā pronun-
 ciat. Dieb⁹ aut istis multa dicuntur pro-
 nūciata per sanctā Bugidā que spū dā-
 ruit ppbetico: per sanctū Methodiū:
 et p nonnullos alios. Ego aut qui dicta
 ipsoꝝ etiā originaliter legi: cū illa clare
 non intelligā: non audeo quicq; temere
 diffinire. Vxor: tñ omnes populos vt
 cessent a via sua mala: ne forte si in illa
 pseuerauerint: repente supueniat ira et
 indignatio dei: a qua ipse nos liberet q
 est benedictus et laudabilis per infini-
 ta secula seculoz. Amen.

¶ Dñica Oculi infra diē de vitio et peccō
 discordie: qd nullo pacto stare pōt cum
 veritate pñie: ob qd penitētes ab illo si-
 bi maxime cauere debēt. Sermo. xxxix.

Dne regnuꝝ

in se diuisum desolabit:
 et domus supra domū ca-
 det. Verba sunt redem-
 ptoris nri originalit Lu.

17. c. et in euāgelio presentis dñice. Non

potuit efficacius aut clari⁹ explicari q̄
 perniciosum sit malū aut graue discor-
 dia dānata q̄ in verbis dñi nostri iesu
 xpī que dixit cōtra pbariseos. Et is sua
 fuisset intētio ostēdere demones cōcor-
 des esse ad oēm maliciam hoīmꝝ per
 ditionem: verū tñ nos intelligimus dis-
 sensioēs quelibet regna validissime ex-
 terminare. Ad hoc aut astut⁹ diabolus
 innitit: vt charitate abiecta cum discor-
 dijs: odijs: et dissensionibus deū oipotē-
 tem offendamus. Expropter p vtilitas
 te penitentiū in presenti sermone cōtra
 discordie vitiū filiū nostrū exacuemus:
 qm̄ redēptor: n̄ amarus illius effectū q
 est regnoꝝ desolatio apparuit in ver-
 bis allegatis in themate: in quibus de
 discordia tria mysteria declarāda videlz

Primū dī: ouginatio.

Secūm distinctio.

Tertiū dī: offensio.

¶ Tres possunt esse radices vel origi-
 nales cause dānabilis discordie: vana
 gloria: videlz auaricia: vel stulticia siue
 leuitas. **Cap. f.**

¶ Primū mysteriū declarādū
 de discordia dicitur origina-
 tio. In quo videndū est que
 sunt discordie originales cāe

Et assignari possunt tres cause.

Prima dī: vana gloria.

Secūda dī: auaricia.

Tertia dī: stulticia.

¶ Prima causa discordie dī vana gloriā
 fm̄ em̄ Grego. xxxij. moral. discor dia est
 vane glorie filia. Nā vt dicit Tho. ij. ij.
 q. xxxvij. discordia importat quandam
 disgregationem: volūtatum: inquantū
 scz voluntas vnius stat in vno: et volun-
 tas alterius stat in altero. Qd aut volū-
 tas alicuius in pprio sistat: puenit ex
 hoc qd aliquis ea q sunt sua pferat his
 que sunt alioꝝ. Qd cum inordinate
 fit: pertinet ad inanem gloriā: et ad su-
 perbiā. Et fm̄ circūstantias pōt esse
 peccatuz mortale aut veniale. Sed ali-
 quis posset arguere qd discordia nō est
 peccatuz. Nam Act. xxij. Paulus pos-